

Retningslinjer for bæredygtige indkøb i ATP

Indhold

1.	FORMÅL	2
2.	FOKUS PÅ BÆREDYGTIGHED.....	2
3.	GRØNNE PARTNERSKABER.....	2
4.	KRAV TIL LEVERANDØRER – CSR KLAUSULER	3
5.	SYSTEMUNDERSTØTTET ANSKAFFELSESPROCES.....	3
BILAG 1 - ATP'S CSR KLAUSULER.....		5
1.	ATP'S KLAUSUL OM LØN- OG ARBEJDSVILKÅR, DOKUMENTATION MV.....	5
2.	ATP'S KLAUSUL OM SAMFUNDSANSVAR.....	6

1. Formål

ATP er som et offentligretligt organ forpligtet til at sende en lang række varer, tjenesteydelser og bygge- og anlægsarbejder i udbud efter gældende lovgivning.

ATP har en stærk position på samfundsansvar gennem arbejdet med ESG, aktivt ejerskab og grønne investeringer. For at sikre troværdighed, skal der være en rød tråd mellem den måde, vi udlever vores samfundsansvar udadtil og indadtil. Derfor har vi også et stærkt CSR fokus internt i ATP som virksomhed.

ATP kan anvende sine indkøb til også at påvirke og sikre, at der er fokus på bæredygtighed hos ATP's leverandører. ATP anvender fx Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøbs grønne indkøbsmål, hvor disse finder anvendelser samt stiller krav om Type 1 miljømærker, som fx Svanemærket og EU-blomsten ved indirekte indkøb.

ATP har derfor udarbejdet disse retningslinjer for bæredygtige indkøb i ATP for at sikre, at der i forbindelse med de enkelte indkøbsprocesser er fokus på bæredygtighed.

2. Fokus på bæredygtighed

Når ATP køber ind, tænkes der både omkostninger og kvalitet ind i relation til dækning af det konkrete behov. Herudover tænkes der også både klima og miljø samt sociale forhold ind, når det er relevant og giver mening.

Det gør vi blandt andet ved at stille krav til vores leverandører og til det, vi køber ind. Det gælder for eksempel hensyn til miljø og krav til ordentlige arbejdsforhold. ATP anvender endvidere udbudslovens frivillige udelukkelsesgrunde efter en konkret vurdering i forhold til det konkrete indkøb. Dermed har ATP mulighed for at afvise tilbud fra virksomheder, der fx ikke overholder miljømæssige-, sociale- eller arbejdsretlige regler.

Ved at have fokus på miljøbelastning i forbindelse med indkøb, understøtter dette ATP's målsætning om at reducere ATP's energiforbrug og CO₂-udledning som virksomhed samt at integrere hensynet om bæredygtighed, når ATP træffer beslutninger og driver forretning.

3. Grønne partnerskaber

Gennem ATP's grønne indkøbsparterskaber er ATP med til at sikre fokus på ansvarlig indkøbspraksis samt skubbe markedet i en mere grøn retning og fremme en bæredygtig udvikling.

3.1. Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb

ATP er medlem af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI). POGI består af offentlige organisationer, der ønsker at gøre en indsats for miljøet gennem grønne indkøb og udvikle fælles indkøbsmål. Gennem POGI bruger medlemmerne deres indkøb til at trække i samme retning og drive markedet mod mindre miljøbelastende produkter og løsninger. I praksis sker det ved, at partnerskabet udvikler fælles indkøbsmål, som medlemmerne forpligter sig til at implementere.

ATP er dermed forpligtet til at følge de fælles grønne indkøbsmål indenfor forskellige områder bl.a. IT, fødevarer og rengøring. Der er pt. indkøbsmål for følgende områder, som er relevante for ATP:

- Fødevarer
- Transport
- Byggeri og anlæg
- Bæredygtigt træ

- Rengøring
- IT-udstyr
- Belysning
- Træbaserede kontorartikler & tryksager
- Husholdnings- og storkøkkenudstyr
- Tekstiler

3.2. Netværk for Miljømærket Indkøb

ATP er medlem af Netværk for Miljømærket Indkøb. Netværket er for store virksomheder med en ambitiøs miljøpolitik.

Netværkets medlemmer bruger deres indkøbskraft til at drive markedet i en grønnere retning og øge efterspørgslen efter produkter og services, der er mærket med Svanemærket eller EU-Blomsten.

I forbindelse med indirekte indkøb er det således en prioritet for ATP at anvende Type 1 miljømærker, som fx Svanemærket og EU-blomsten.

4. **Krav til leverandører – CSR klausuler**

ATP ønsker via vores indkøb at have fokus på social ansvarlighed. ATP forudsætter derfor, at ATP's leverandører og deres underleverandører overholder internationale konventioner tiltrådt i Danmark, herunder de grundlæggende ILO-konventioner vedrørende arbejdstagerrettigheder.

ATP's leverandører skal derfor blandt andet sikre, at de og eventuelle underleverandører giver deres medarbejdere, der arbejder i Danmark, løn, arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

ATP's leverandører og underleverandører skal endvidere ved levering af ydelser til ATP respektere FN's Global Compact's 10 principper.

De 10 principper baserer sig på:

- FN's deklARATION om menneskerettigheder
- ILO's deklARATION om arbejdstagerrettigheder
- Rio deklARATIONEN om miljø og udvikling
- FN's konvention mod korruption

I henhold til ATP's arbejdsklausul samt klausul om samfundsansvar som indarbejdes i ATP's leverandørkontrakter, kan ATP fx forlange dokumentation for, at leverandørerne overholder krav til arbejdsforhold og samfundsansvar.

5. **Systemunderstøttet anskaffelsesproces**

ATP har udviklet en systemunderstøttet anskaffelsesproces, som anvendes i forbindelse med de konkrete indkøb.

For at sikre, at der aktivt tages stilling til bæredygtighed i forbindelse med de enkelte indkøb, er der indsat en række procedurer, der relaterer sig til bæredygtighed. Dette sikrer, at der systematisk tænkes over bæredygtighed i indkøbsprocessen, lige fra input til spørgsmål under markedsdialog til henvisninger til de forpligtende indkøbsmål fra Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb.

Bilag 1 - ATP's CSR klausuler

Nedenfor er indsat ATP's standard CSR klausuler. Som leverandør til ATP, skal man dog være opmærksom på, at det ordlyden af de CSR klausuler, der indgår i den konkrete aftale med ATP, der er gældende for den enkelte aftale.

1. ATP's klausul om løn- og arbejdsvilkår, dokumentation mv.

1.1. Arbejdsklausul

- a) Leverandøren skal sikre, at Leverandøren og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde Kontrakten ved at udføre arbejde i Danmark, overholder dansk lovgivning, herunder men ikke begrænset til lovgivnings krav om (i) udlevering af ansættelsesbevis, (ii) orientering af lønmodtagerne om gældende løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og arbejdsvilkår, (iii) forbud mod anvendelse af medarbejdere uden gyldig opholds- og arbejdstilladelse samt (iv) pligt til skiltning på byggepladser.
- b) ATP skal skriftligt orienteres om alle underleverandører, Leverandøren anvender i forbindelse med opfyldelsen af Kontrakten ved angivelse af navn og CVR.nr./RUT.nr. Leverandøren skal endvidere på bygge-, drifts-, statusmøder eller lignende oplyse ATP om, hvilke underleverandører, der befinder sig på arbejdspladsen i en forud defineret periode samt eventuelt hvilket arbejde, de udfører.
- c) Leverandøren skal sikre, at ansatte hos leverandører og eventuelle underleverandører, som medvirker til at opfylde Kontrakten ved at udføre arbejde i Danmark, er sikret løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område. Flere overenskomster indgået med samme arbejdsgiverforening og under samme lønmodtagerorganisation med ensartede vilkår, og som samlet set er landsdækkende, anses i denne forbindelse som én overenskomst gældende på hele det danske område.

1.2. Dokumentation

Har ATP mistanke om overtrædelse af arbejdsklausulen, skal Leverandøren på ATP's anmodning fremsende relevant dokumentation for, at Leverandøren efterlever arbejdsklausulen.

Dokumentationen kan ENTEN omfatte fremsendelse af dokumentation for organisationsmedlemskab og/eller tiltrædelsesoverenskomst, jf. arbejdsklausulens punkt c, dækkende Leverandøren og alle underleverandører, som medvirker til at opfylde Kontrakten ved at udføre arbejde i Danmark, SAMT bekræftelse fra Leverandørvirksomhedens tillidsmand om, at arbejdsklausulens punkt c) ham/hende bekendt ikke er overtrådt. ATP kan i den konkrete sag anmode Leverandøren om at fremsende øvrig relevant dokumentation.

ALTERNATIVT kan dokumentationen omfatte lønsedler, E-indkomstkvittering, opholds- og arbejdstilladelser og ansættelsesbeviser samt referenceramme (kollektive overenskomst), Leverandøren har anvendt i forbindelse med fastsættelsen af løn- og arbejdsvilkår for de ansatte. ATP kan i den konkrete sag anmode Leverandøren om at fremsende øvrig relevant dokumentation.

I tillæg til ovennævnte dokumentation kan ATP endvidere anmode Leverandøren om at fremsende en redegørelse, hvori Leverandøren efter nærmere retningslinjer fra ATP skal uddybe relevante forhold for den konkrete sag.

Dokumentationen skal være ATP i hænde senest 10 arbejdsdage efter påkravets modtagelse. Redegørelsen skal være ATP i hænde senest 15 arbejdsdage efter påkravets modtagelse. Er der tale om et særligt omfangsrigt materiale/udredningsforløb, fastsætter ATP – efter anmodning herom fra Leverandøren – en længere frist.

1.3. Håndhævelse

Hvis Leverandøren ikke overholder sine forpligtelser i medfør af arbejdsklausulen, og hvis dette medfører et berettiget krav på yderligere løn mv. fra arbejdstagerne ansat hos Leverandøren, kan ATP tilbageholde vederlag med henblik på at tilgodese sådanne krav ("Underbetalingsbeløbet").

Leverandøren skal endvidere betale en bod til ATP på fem (5) pct. af Underbetalingsbeløbet. ATP kan tilbageholde vederlag til fyldestgørelse af sit bodsbeløb. Bodsbeløbet til ATP er subsidiært i forhold til en arbejdsretlig idømt bod – fastsættelsen af ATP's endelige bodsbeløb skal i givet fald afvente udfaldet af en arbejdsretlig sag, ligesom en idømt arbejdsretlig bod fragår i bodsbeløbet til ATP.

Leverandørens eller dennes underleverandørers væsentlige overtrædelser af arbejdsklausulen vil altid berettige ATP til at ophæve Kontrakten helt eller delvist. Ved væsentlig misligholdelse forstås fx grove eller gentagne overtrædelser af arbejdsklausulen. Ifalder Leverandøren sanktioner eller andre misligholdelsesbeføjelser, fritages denne ikke for pligten til at opfylde Kontrakten.

Parterne har pligt til at orientere hinanden ved mistanke om overtrædelse af arbejdsklausulen. ATP kan kontakte arbejdsgiver- og/eller lønmodtagerorganisationer ved mistanke om overenskomstovertrædelse samt offentlige myndigheder og politiet ved mistanke om overtrædelse af lovgivning.

2. ATP's klausul om samfundsansvar

2.1. Klausul om samfundsansvar

I alle dele af ATP-koncernen sætter ATP aftryk på samfundet omkring sig. ATP vurderer, at vi igennem vores investeringer har den største del af det samlede aftryk på samfundet og vi fokuserer derfor særligt vores indsats her. For at varetage ATP's samfundsansvar i forhold til vores egne indkøb, stiller vi følgende krav til vores leverandører og deres underleverandører:

Leverandøren og dennes eventuelle underleverandører skal ved levering af ydelser under Kontrakten respektere FN's Global Compact's 10 principper.

De 10 principper baserer sig på:

- FN's deklARATION om menneskerettigheder
- ILO's deklARATION om arbejdstagerrettigheder
- Rio deklARATION om miljø og udvikling
- FN's konvention mod korruption

De 10 principper er:

- 1) Virksomheden bør støtte og respektere beskyttelsen af internationalt erklærede menneskerettigheder
- 2) Virksomheden bør sikre, at den ikke medvirker til krænkelse af menneskerettighederne
- 3) Virksomheden bør opretholde foreningsfriheden og effektivt anerkende retten til kollektiv forhandling
- 4) Virksomheden bør støtte udryddelsen af alle former for tvangsarbejde
- 5) Virksomheden bør støtte effektiv afskaffelse af børnearbejde
- 6) Virksomheden bør afskaffe diskrimination i relation til arbejds- og ansættelsesforhold
- 7) Virksomheden bør støtte en forsigtighedstilgang til miljømæssige udfordringer
- 8) Virksomheden bør tage initiativ til at fremme større miljømæssig ansvarlighed
- 9) Virksomheden bør opfordre til udvikling og spredning af miljøvenlige teknologier
- 10) Virksomheden bør modarbejde alle former for korrupsion, herunder afpresning og bestikkelse.

Leverandøren og dennes eventuelle underleverandører skal endvidere gøre sig bekendt med OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.

2.2. Dokumentation

Leverandøren er forpligtet til at fremsende følgende dokumentation for, at kravene efter punkt 2.1 er overholdt, hvis ATP skriftligt anmoder herom:

- Erklæring fra Leverandørens ledelse om, at Leverandøren ved opfyldelsen af Kontrakten løbende sikrer overholdelsen af de nævnte krav.
- Beskrivelse af de praktiske tiltag, som Leverandøren har gennemført for at sikre overholdelsen af kravene. Beskrivelsen kan omfatte en fremstilling af påtagne forpligtelser, implementerede systemer og andre iværksatte tiltag.
- Ved konkret begrundet mistanke om manglende overholdelse af samfundsansvar, skal Leverandøren endvidere redegøre for de omhandlede forhold samt ved bekræftelse af mistanken en handlingsplan for, hvorledes der kan rettes op på situationen, herunder hvilke foranstaltninger Leverandøren sætter i værk for at påvirke forholdet, herunder at mindske risikoen for, at tilsvarende situationer opstår.

Konkret begrundet mistanke kan bl.a. anses for at foreligge, såfremt Leverandøren indbringes for Mæglings- eller klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, eller et andet nationalt kontaktpunkt i et andet land, eller i øvrigt gøres til genstand for retsforfølgning for overtrædelser af de i punkt 2.1 nævnte krav ved Leverandørens opfyldelse af Kontrakten, uanset i hvilket land retsforfølgelsen finder sted.

Dokumentation m.v. skal være ATP i hænde senest 20 arbejdsdage efter, at ATP's anmodning er afsendt, medmindre andet konkret aftales. Ved en konkret begrundet mistanke om, at kravene i pkt. 2.1 ikke er overholdt, kan denne frist dog nedsættes til senest 10 arbejdsdage, medmindre andet konkret aftales. Leverandørens (og eventuelle underleverandørers) omkostninger ved udarbejdelse og fremsendelse af dokumentation m.v. er ATP uvedkommende.

Leverandøren er forpligtet til straks at underrette ATP, såfremt Leverandøren bliver opmærksom på, at der foreligger overtrædelse af punkt 2.1, eller såfremt betingelserne for konkret begrundet mistanke, jf. ovenfor, er opstået.

2.3. Håndhævelse

Leverandørens eller dennes underleverandørers væsentlige overtrædelser af klausulen vedr. samfundsansvar, vil altid berettige ATP til at ophæve Kontrakten helt eller delvist. Følgende forhold – men ikke begrænset hertil – anses altid for væsentlig misligholdelse:

- Grove eller gentagne overtrædelser af punkt 2.
- Leverandøren – eller dennes underleverandører – dømmes ved en retskraftig dom for overtrædelse af en eller flere af de forhold, der er omfattet af punkt 2.1.
- Manglende fremsendelse af dokumentation, jf. punkt 2.2 indenfor de fastsatte frister såfremt der er en konkret begrundet mistanke.

Ifalder Leverandøren sanktioner eller andre misligholdelsesbeføjelser, fritages denne ikke for pligten til at opfylde Kontrakten.

ATP kan på trods af misligholdelse vælge ikke at ophæve Kontrakten, uden at dette dog medfører, at ATP mister sine rettigheder i henhold til punkt 2. ATP foretager en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, herunder hvorvidt der skal indledes dialog med Leverandøren.

Leverandøren ifalder bod ved overtrædelse af fristerne anført i punkt 2.2. Bodden pr. påbegyndt arbejdsdag svarer til 0,25 promille af kontraktsummen dog minimum 2.000 kr. pr. dag, indtil overtrædelsen er bragt til ophør. Beløbet kan modregnes i Leverandørens vederlag. Leverandørens betaling af bod udelukker ikke ATP fra at kræve erstatning af Leverandøren.